

[Bertel Dahlgaard.]

rer til befolkningstilvæksten. I år rykker vi altså slet ikke ind på den bolignød, som er en så forfærdelig social og moralsk belastning for store befolkningsdele.

I denne forbindelse beder jeg boligministeren og socialministeren give en redegørelse for de retningslinier, der følges ved tilladelse til opførelse af alderdomshjem. Kommunerne må have klarhed over, i hvilket omfang man kan vente at få lov til at anvende den nye byggestøttelovs bestemmelser om støtte til disse alderdomshjem. Det er for mange kommuner et meget presserende spørgsmål. Det vil også være nødvendigt at klarlægge hele spørgsmålet om skolebyggeriets omfang i den kommende tid og vilkårene for dette byggeri, og jeg beder den højtærede undervisningsminister fremsætte en redegørelse for sit syn herpå.

Byggeomkostningerne må nedbringes, siger dernæst socialdemokraternes programudtalelse. Det er helt rigtigt. Ud fra mine iagttagelser både i det praktiske liv og på det prismæssige område fæster jeg lid til dem, der siger, at boligbyggeriet i dag kunne billiggøres med i hvert tilfælde 15 pct., hvis man overvandt den illegitime træghed, der findes i aftaler og usmidige tariffer, og man samtidig rationaliserede byggeriet rent teknisk.

Netop socialdemokratiet kan her fremme en sådan udvikling meget mere, end det hidtil har gjort, og vi vil yde al støtte dertil. Et sådant initiativ er så meget mere ønskeligt, som den nuværende højtærede boligminister står så underlig famlende og usikker overfor alle disse bygge- og boligproblemer.

Socialdemokratiet siger endvidere, at de nuværende kontrolbestemmelser overfor monopoler, truster og karteller er utilstrækkelige. Det er en gentagelse af, hvad det radikale venstre fastslog på sit landsmøde i sommer, og her er et punkt, hvor jeg må rette en henvendelse til regeringen. I trontalen siges det, at en ny lovgivning om pris-aftaler og monopoler må afvente resultatet af trustkommissionens arbejde. Det kan dog vel ikke være meningen. Trustkommissionen arbejder som bekendt på den måde, at man kulegraver branche for branche, så der kan forelægges offentligheden et klart billede af trustens eller kartellets organi-

sationsform og virkemetoder. Efter 3—4 års arbejde foreligger en publikation af denne art, og et par kan vel ventes i en nær fremtid.

Hvis det er meningen, at en ny trustlovgivning skal afvente en sådan gennemgang af samtlige truster og monopolaftaler, så forstår jeg bedre, at de konservative var virksomme for denne kommissions nedsættelse, men det går ikke an, og der er ingen saglig baggrund derfor. Trustkommissionen har arbejdet sig således ind i de karakteristiske træk i hele trust-, kartel- og aftalesystemet, at den har det nødvendige grundlag for udarbejdelsen af et lovforslag, og jeg spørger derfor regeringen, om den ikke er rede til at rette en opfordring til kommissionen om at gå i gang med udarbejdelsen af lovforslaget. Jeg håber, regeringen vil svare bekræftende herpå, ellers vil det radikale venstre foreslå tinget at anmode regeringen derom.

Vi er i disse dage vidne til, hvorledes aftalesystemet også trænger sig ind på kulturlivets områder og vil øve indflydelse på den fri kritik her i landet. Vi må opleve, at staten fordeler biografbevillinger, altså monopoler, til en kreds af personer og institutioner, som derefter binder sig ved aftaler med en anden organisation, så den enkelte person ikke mere er fri, som loven påbyder, men er tvunget til at følge et flertals beslutning om erklæring af boykot. Aftalerne er skarpsindigt affattede; sådanne monopolistkredse har nemlig altid første klasses sagførere. Jeg føler mig overbevist om, at rigsdagen før eller senere vil sørge for, at en sådan forestilling ikke mere kan opføres. I modsat fald må rigsdagen tage hele spørgsmålet om biografteatervæsenets ordning op til ny overvejelse.

I forbindelse med trust- og monopolspørgsmålet lægger jeg mærke til, at socialdemokratiet hverken kræver øget toldbeskyttelse eller en almindelig omsætnings-skat. Der synes her at være harmoni med statsministerens trontale. Heller ikke her er der et ord om øget toldbeskyttelse eller dumpinglovgivning — ja, ikke så meget som en smule tekstiltold. Det er dog kun et halvt år siden, den højtærede finansminister krævede en øget beskyttelsestold gennemført omgående med en fordobling, ja, helt op til en tidobling af en del af tekstiltoldsatserne.